

Pilonidal Hastalığın Toplumda Görülme Sıklığı, Yaşa ve Cinsiyete Göre Dağılımı (Erken Sonuçlarımız)

Prevalance of Pilonidal Disease in Society, by Age and Sex Distrubution (Early Results)

Ahmet Okuş¹, Ömer Karahan¹, Mehmet A. Eryılmaz¹, Abdülhalim S. Ay¹, Barış Sevinç¹, Nergis Aksoy¹, Said Bodur², A. Hakan Halıcı¹

¹Konya Eğitim Ve Araştırma Hastanesi- Genel Cerrahi Bölümü, Konya
²Balıkesir Üniversitesi, Halk sağlığı AD, Balıkesir

Özet

Pilonidal sinüs interglutal bölgede görülen ve sıklıkla genç popülasyonu etkileyen kronik inflamatuvar bir hastalıktır. Hastalığın sıklığı ile ilgili yapılmış olan çalışmalar toplumun tümünü temsil kabiliyeti olmayan askeri personel veya hastane verilerine dayanmaktadır. Bundan dolayı hastalığın gerçek sıklık ve yaşa göre dağılımını tespit etmek amacıyla bu epidemiyolojik tarama çalışmasının yapılması amaçlanmıştır. Tarama için etik kurul izni ve yasal olur alındıktan sonra Konya ili popülasyonunu temsil edecek şekilde, nüfusa ağırlıklı sistematik küme örnekleme 49 yerleşim birimi belirlenmiştir. Küme hacminin 100 olarak belirlenmiştir. Belirlenen yerleşim birimlerinde 18 yaş üstü ve taramayı kabul eden kişilerden yazılı onamları alınarak gerçekleştirildi. Sonuçların genel ve yaş dağılımına uygun olarak yüzde olarak verilmesi planlandı. Halen devam eden tarama 20 bölgede gerçekleştirilmiş ve 2000 kişi değerlendirilmiştir. Taramaya dahil olan kişilerin yaş ortalaması 45(18-94) olup, 936'sı (%46,8) erkek ve 1064'ü (%53,2) kadındı. Değerlendirilen 2000 kişide 22 opere, 16 primer olgu ve 1 de nüks pilonidal sinüs olmak üzere toplam 39 (%1.95) olgu tespit edilmiştir. En sık görüldüğü yaş aralığı %4,1 ile 18-30 arasındır. Taramada sadece iki bayanda pilonidal hastalık tespit edilmiş olup erkek/kadın oranı 19/1 idi. Pilonidal hastalık prevalansı toplum temelli bu çalışmada %1,95 olarak tespit edilmiştir. Hastalık en sık erkeklerde ve 18-30 yaş arası popülasyonda %4,1 oranında görülmektedir. Erkeklerde genel olarak görülme sıklığı %3,9'dur.

Abstract

Pilonidal sinus is a chronic inflammatory disease which is seen in interglutal area and frequently affects young population. Studies done in relation to the frequency of the disease are not capable of representing the whole community and they are based on military personnel or hospital data. Therefore, it was aimed to do this epidemiologic screening study in order to determine the actual frequency of the disease and its distribution according to age. After taking the permit and legal consent of ethic committee, With population weighted systematic clump sampling which will represent Konya's provincial population, 49 locations were selected from Konya city centre, districts and villages. It was intended to have 100 person as the clump volume in each location in the screening. In the locations determined, written consents of 18 year-old and older and those accepting the screening were taken. Giving the results in general and in percentage in accordance with age distribution was planned. The ongoing screening was performed in 20 regions and 2000 people were evaluated. Age average of people involved in the screening is 45(18-94) 936 of who (46,8%) are male and 1064 of who were (53,2%) were female. Among 2000 people evaluated, total 39 (1.95%) cases were determined 22 of which were operated, 16 of which were primary cases and 1 of which was relapse pilonidal sinus. The age range in which it is most frequently seen is 4,1% and between 18-30. Pilonidal disease was determined in only two women and man/woman ratio was 19/1 in the screening. In this community-based study, pilonidal disease prevalence was determined as 1,95%. The disease is seen most frequently in men and at 4,1% rate in 18-30 year-old population. Its general frequency in men is 3,9%.

Anahtar kelimeler: Pilonidal sinüs, prevalans, epidemiyoloji

Key words: Pilonidal sinus, prevalence, epidemiology

GİRİŞ

Hastalıkların toplumda görülme sıklığı ve görülme sıklığını etkileyen faktörlerin incelenmesi epidemiyolojik çalışmalar olarak tanımlanır. Bu çalışmalar ile hastalık sıklık ve nedenlerinin ortaya konması, sorunların tespit edilmesi ve toplum sağlığının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Pilonidal hastalık intergluteal bölgede görülen kronik inflamatuvar bir hastalıktır. Hastalık sıklıkla 15-35 yaş arası popülasyonu etkiler. Erkeklerde kadınlardan 3-4 kat daha sık görülmektedir (1,2). Pilonidal hastalığın sıklığı ile ilgili yapılmış olan çalışmalar toplumun tümünü

temsil kabiliyeti olmayan genelde askeri personel veya hastane verilerine dayanmaktadır. Bundan dolayı hastalığın gerçek sıklık ve yaşa göre dağılımını tespit etmek amacı ile bu epidemiyolojik tarama çalışmasının yapılması amaçlanmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Tarama, etik kurul izni ve yasal olur alındıktan sonra Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Konya İl Sağlık Müdürlüğü ve Konya

Tablo 1. Taranan 2000 Kişinin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sayı (%)	Yaş Ortalaması (Standart Sapma)
Erkek	936 (46,8)	46,2 (\pm 16,4)
Kadın	1064 (53,2)	45,8 (\pm 14,8)
Toplam	2000 (100)	46 (\pm 15,6)

Büyük Şehir Belediyesi imkanları ile yürütülmüştür. Taramada bir çok hastalığın toplumda görülme sıklığının belirlenmesi hedeflenmiştir. Konya ili popülasyonunu temsil edecek, nüfusa ağırlıklı sistematik küme örnekleme ile Konya merkez, ilçe ve köylerinden 49 yerleşim birimi seçildi. Bu yerleşim birimlerinden 4900 kişinin değerlendirilmesi hedeflendi. Toplam belirlenen kişi sayısı taramada en az görülen hastalığın sıklığını saptayacak şekilde tespit edildi. Taramada her bir yerleşim merkezinde küme hacminin 100 olması planlandı. Tarama için toplam kişi sayısı, küme hacmi ve yerleşim birimleri biyoistatistik uzmanı tarafından belirlenmiştir. Tarama belirlenen yerleşim birimlerinde, 18 yaş üstü ve taramayı kabul eden kişilerden yazılı onamları alınarak gerçekleştirildi. Kişilerin kimlik bilgileri, yaş, cinsiyet, özgeçmiş ve soygeçmişini içeren kısa bir form bilgisayar ortamında genel cerrahi asistanı tarafından dolduruldu. Form doldurulduktan sonra genel cerrahi uzmanı tarafından pilonidal sinüs yönünden fizik muayeneleri yapıldı ve veriler kaydedildi. Sonuçların yüzde olarak verilmesi ve istatistik için ise SPSS 20.0 for Windows (statistical package for social sciences) programının kullanılması tasarlanmıştır.

BULGULAR

Halen devam etmekte olan tarama çalışması, 20 bölgede gerçekleştirilmiş ve 2000 kişi değerlendirilmiştir. Taramaya dahil olan kişilerin yaş ortalaması 46 (\pm 15,6) olup, 936'sı (%46,8) erkek ve 1064'ü (%53,2) kadındı (Tablo 1). Değerlendirilen 2000 kişide 22 opere, 16 primer olgu ve 1 de nüks pilonidal sinüs olmak üzere toplam 39 (%1,95) olgu tespit edilmiştir. En sık görüldüğü yaş aralığı %4,1 ile 18-30 arasındadır. (Tablo 2) Taramada sadece iki bayanda pilonidal hastalık tespit edilmiş olup erkek/kadın oranı 19/1 idi. Sadece erkeklerde görülme sıklığı ise %3,9 dur.

TARTIŞMA

Pilonidal sinüs interglutal bölgede görülen ve sıklıkla genç popülasyonu etkileyen kronik inflamatuvar bir hastalıktır. Tedavi

edilmeyen veya yetersiz tedavi edilen hastalarda yaşam konforunu bozarak morbiditeye neden olmaktadır. Hastalığın etyolojisi halen tartışmalı olmakla birlikte edinsel bir hastalık olduğu artık genel kabul görmektedir. Etiyolojide ana faktör kıl olup, kılın deriden içeri girişinde bu bölgenin lokal özellikleri ve natal kleftin derin olması etkili faktörlerdir (1-4). Pilonidal hastalık için etyolojik risk faktörlerini inceleyen çok sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmalarda vücut kitle indeksi, cinsiyet, vücut kıl sıklığı, oturularak geçirilen süre, duş sıklığı, bu bölgenin temizliği ve aile hikayesi hastalık için risk faktörü olarak tespit edilmiştir (5-9). Ancak pilonidal hastalığın prevalansı ile ilgili yapılmış çok az sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmalar ise genelde askeri personel üzerinde yapılmış veya hastane kayıtlarına dayanmakta olup toplumu temsil etmemektedir. Literatürde ise toplum temelli herhangi bir prevalans çalışması mevcut değildir. Cerrahi ana kaynak kitaplarda bile hastalığın sıklığı ile ilgili net ifadeler bulunmamaktadır (10,11).

Pilonidal hastalığın toplumlar arasında görülme sıklığı farklıdır. Akdeniz ülkelerinde daha sık görüldüğü bilinmektedir (4). Norveç'ten Sondana ve ark.nın (9) yapmış oldukları çalışmada semptomatik pilonidal sinüs sıklığı 26/100000 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışmada kadın erkek oranı 1/2 olarak verilmiştir. Bu çalışma hastane verilerine dayanmakta olup sadece semptomatik olguları içermektedir. Yine bu çalışmada hastalığın toplumdaki sıklığının bilinmediği belirtilmiştir. Erkek cinsiyet, aile hikayesi, kilolu olma, lokal travma ve adolesans döneminin hastalık gelişimi için predispozan faktörler olarak tespit edilmiştir. Türkiye'den ise Akıncı ve ark.nın (5) 1000 asker üzerinde yaptıkları çalışmada 88 askerde pilonidal sinüs tespit etmişlerdir (%8,8). Bu kişilerin 48'i semptomatik ve 40'ı ise asemptomatik idi. Bu çalışmada ayrıca etyolojik faktörlerde araştırılmış olup, aile hikayesi, obezite, araba kullanıyor olmak ve vücudun başka yerinde follikülit veya fronkül olması etyolojik risk faktörü olarak bulunmuştur. Askerlerin tümünün erkek ve pilonidal hastalığın pik yaptığı yaş grubunda olması nedeni ile kuşkusuz askerlerde normal nüfusa göre daha sık görülmektedir. Bu çalışmadaki bu %8,8'lik oran hastalığın askerler arasında görülme sıklığı olup, hastalığın toplumda görülme sıklığını göstermemektedir. Bir çok hastalığın insidansını tespit etmek için yürütülen bu tarama çalışmasında, pilonidal hastalığın toplumda görülme sıklığı %1,95 olarak tespit edilmiştir. Kadın erkek oranı 1/19 olarak tespit edilmiştir. Bu oran literatürden oldukça farklı çıkmıştır. Literatürde kadın erkek oranı geniş bir yelpazede 1/2 ile 1/16 arasında değişmektedir (9,12-14). Hastanemizde opere edilen pilonidal sinüsleri retrospektif olarak taradığımızda ise kadın erkek oranının 1/7 olduğu tespit edilmiştir. Kadın erkek oranının, ancak taramada hedeflenen sayıya ulaşıldığında daha net bir şekilde verilebileceğini düşünmekteyiz. Ayrıca çalışmamızda 30 yaş üstü olgu sayısı beklenenden daha sık gözlenmiştir. Bunun nedeni olguların çoğunun (22/39) opere olan olgular olması bağlı olduğunu

Tablo 2. Pilonidal Sinüs Görülme Sıklığı ve Yaşa Göre Dağılımı

Yaş Grupları	n	Pilonidal Sinüs Sayısı	Yaş Gruplarına Göre Yüzdesi (%)
18-30	387	16	4,1
31-40	431	11	2,5
41-50	456	7	1,5
51-60	340	3	0,8
61 ve üzeri	386	2	0,4
Toplam	2000	39	1,95

düşülmekteyiz.

Sonuç olarak halen devam eden bu tarama çalışmasında pilonidal hastalık insidansı (toplum temelli bu çalışmada) % 1,95 olarak tespit edilmiştir. Hastalık en sık erkeklerde ve 18-30 yaş arası popülasyonda % 4,1 oranında görülmektedir. Erkeklerde genel olarak görülme sıklığı %3,9 olup, kadın erkek oranı 1/19 olup hastalık bayanlarda nadiren görülmektedir.

KAYNAKLAR

1. McCallum I, King PM, Bruce J. Healing by primary versus secondary intention after surgical treatment for pilonidal sinus. *Cochrane Database Syst Rev.* 2007;17(4) :CD006213. PMID: 17943897
2. Çubukçu A, Çubukçu D. [Pilonidal disease]. *Çağdaş Cerrahi Dergisi* 2002;16(3) :234-8
3. Gürpınar K, Özdemir S, Öziş SE, Uslu HY, Korkmaz A. Pilonidal Sinus. *Türkiye Klinikleri J Med Sci* 2009;29(4) :959-67
4. Karydakı GE. Easy and successful treatment of pilonidal sinus after explanation it's causative process. *Aust N Z J Surg* 1992; 62(5) : 385-9. PMID: 1575660
5. Akinci OF, Bozer M, Uzunköy A, Düzgün SA, Coşkun K. Incidence and aetiological factors in pilonidal sinus among Turkish soldiers. *Eur J Surg.* 1999; 165(4) :339-42. PMID: 10365835
6. Harlak A, Menteş Ö, Kiliç S, Coskun K, Duman A, Yılmaz F. Sacrococcygeal pilonidal disease: analysis o previously proposed risk factors. *Clinics* 2010; 65(2) :125-31. PMID: 20186294
7. Conroy FJ, Kandamany N, Mahaffey PJ. Laser depilation and hygiene: preventing recurrent pilonidal sinus disease. *Journal of Plastic, Reconstructive Aesthetic Surgery* 2008;61(9) :1069-72.
8. Yılmaz M, Can MH, Sevinç MM, Yiğit G, Keskin Ö. [Sacrococcygeal Pilonidal Disease is Associated with Increased Body Weight, High Body-Mass Index and Skin Color in Young Men]. *Kolon Rektum Hast Derg* 2008;18(1) :14-20
9. Søndenaa K, Andersen E, Nesvik I, Sørreide JA. Patient characteristics and symptoms in chronic pilonidal sinus disease. *Int J Colorectal Dis* 1995;10(1) :39-42. PMID: 7745322
10. Fischer JF. [Anorectal disorders]. In: Keighley MRB edit. *Mastery of Surgery.* 5th ed. USA: Lippincott Williams-Wilkins; 2011 p.1621
11. Dunn KMB, Rothenberger DA. Colon, Rectum and Anus. In: Burnicardi FC edit. *Schwartz's Principles of Surgery.* 9th ed. Mc Graw Hill Medical; 2009. p:1067
12. Aksoy HM, Aksoy B, Egemen D. Effectiveness of topical use of natural polyphenols for the treatment of sacrococcygeal pilonidal sinus disease: a retrospective study including 192 patients. *Eur J Dermatol* 2010;20(4) :476-81. PMID: 20406728
13. Sakçak I, Avşar FM, Coşgun E. Comparison of the application of low concentration and 80% phenol solution in pilonidal sinus disease. *JRSM Short Rep* 2010; 30(1) :1-5. PMID: 21103097
14. Okuş A, Sevinç B, Karahan O, Eryılmaz MA. Comparison of Limberg Flap and Tension-Free Primary Closure During Pilonidal Sinus Surgery. *World J Surg.* 2012; 36(2) :431-5. PMID:22057753